

10. Organizace adresářů a souborů – využití programu typu Průzkumník

Obrázky uvedené výše nám také jasně naznačují, že v našem počítači **je vše nějakým způsobem organizováno / strukturováno**. Soubory jsou organizovány do tzv. adresářů, a ty jsou za sebou řazeny v tzv. **kořenovém adresáři**, který začíná pod písmenem C:\ - tedy označením našeho pevného disku. (Můžeme si takový adresář samozřejmě vytvořit i např. na disketě, pak se adresář „navěsí“ na písmeno A:\)

V kořenovém adresáři pevného disku jsou převážně systémové, programové adresáře – vyjma předdefinovaného adresáře **DOKUMENTY**. Můžeme si sice do „kořene“ přidat vlastní adresář, ale neměli bychom si dělat v organizaci adresářů chaos. Čím přehlednější a logičtější řazení, tím se nám bude v počítači lépe pohybovat.

Do adresáře **PROGRAM FILES** patří nainstalované programy / aplikace – a při instalaci se nám tato možnost také automaticky prakticky vždy nabízí – je rozumné ji přijmout.

DOKUMENTY je adresář, který bychom skutečně měli využívat pro naši vlastní práci. V Dokumentech si můžeme připravit vlastní adresářovou strukturu.

Obrázek 1: Struktura složek

Typy souborů (co nám sdělují přípony .doc, .xls, .html, .jpg, .pdf, .ppt, php a mnoho dalších.)

Soubory nám o sobě hodně říkají – jednak mají název (u aplikací je daný výrobcem, u dokumentů, obrázků atd. tvoříme název sami) – když svůj soubor (obrázek, dokument, tabulku atd.) pojmenováváme, měli bychom dbát **několika zásad** :

- **jasný, krátký název, pokud možno bez diakritiky a pauz mezi slovy**: je sice pravda, že moderní OS neklade omezení, ale dlouhé názvy s diakritikou atd. dělají „paseku“ při ukládání např. na CD médium (neodpovídají totiž standardům) a pokud je náhodou budeme chtít „natáhnout“ na webovou stránku, tak webové servery takové soubory většinou nevezmou.
- každý soubor by měl mít **jedinečný název** a neměli bychom ho nazývat stejně (např. „můjdokument.doc“) - pokud by se jednalo o několik verzí stejného dokumentu, je vhodné ke stejnému názvu přidávat pořadové číslo nebo např. datum:
 - zapis_1.doc, zapis2.doc, zapis3.doc
 - zapis_1012006.doc, zapis_1522006.doc apod.

Pozn.: Soubory se stejným názvem nelze ukládat do stejného místa (např. stejné složky adresáře) – původní soubor se pak tím nově ukládaným přepíše.

- do **názvu nesmějí nikdy přijít znaky typu**.... „ , / \ ! ? () apod.
- v názvu by se měly vyskytovat pouze písmena, číslice, podtržítka, pomlčky.

Typ souboru poznáme podle koncovek / přípon:

Pozor: .exe soubory jsou vždy programy; označují soubor, který spustí program, takže pokud vám přijde e-mailem soubor s .exe příponou, může se jednat o virus a doporučuji okamžitě takový e-mail smazat.

Také platí, že soubor má vždy **pouze 1 příponu**. Pokud vám e-mailem přijde soubor s dvěma příponami např. typu „skvelyobrazek.pif.jpg“ – okamžitě takový e-mail smažte – jedná se zaručeně o virus.

Nejběžnější přípony (něco málo příkladů)

MS Word, text. dokum.	.doc, .rtf, .txt	OpenOffice Writer	.odt
MS Excel	.xls	OpenOffice Calc	.ods
MS PowerPoint	.ppt, .pps	OpenOffice Impress	.odp
MS Access	.dbd	OpenOffice Base	.odb
Templates (Win)	.tmp	Přenositelný formát dokumetu (Adobe)	.pdf
Obrázky, grafické soubory		.gif, .jpg, .tiff, .tif, .png, .bmp	
Video, audio soubory		.wmv, .avi, .mpg, .mpeg, .mov, .asf, .asx, .mp3	
Na internetu se setkáme s těmito příponami		.html, .htm, .php, .asp	

Pozor – nezaměňovat s „příponami“ adres internetových stránek – tedy doménami typu .com .cz .net .info .com .org .de .name apod. (např. <http://www.cpr.com>)

Podle přípony poznáme nejen typ soubor, ale také výrobce aplikace, v které se soubor tvoří. Mnoho aplikací umožňuje tzv. „**konverzi**“ – tedy ukládání v jiném formátu (s jinou příponou) - nicméně **nikdy sami příponu nepřejmenováváme**. Ukládání do jiného formátu probíhá obvykle přes nabídku „**Soubor**“ dané aplikace, a sice většinou přes příkazy **Uložit jako ...** nebo **Exportovat soubor...**

Další pomůcky:

[Seznam internetových domén](#)

[Základní slovník počítačových pojmů, zkratk a značek](#)

[Adresáře a jejich tvorba](#)

[Průzkumník a jeho základní funkce](#)

Pokračování:

➔ Kapitola 11: [Ochrana počítače – viry, spyware apod.](#)

Kapitoly:

1. [Typy Počítačů](#)
2. [Co v počítači najdeme a co k němu patří](#)
3. [Pevný disk, základní deska, karty](#)
4. [Výstupní a vstupní zařízení počítače](#)
5. [Monitory](#)
6. [Klávesnice, myši a další vstupní zařízení](#)
7. [Externí paměťová média a mechaniky](#)
8. [Rozhraní](#)
9. [Software: programové vybavení počítače, aplikace](#)
10. [Organizace adresářů a souborů – využití programu typu Průzkumník](#)
11. [Ochrana počítače – viry, spyware apod.](#)
12. [Jednoduchá systémová údržba](#)
13. [Zálohování a komprimace souborů](#)
14. [Instalace programů a jejich správné odstranění z počítače](#)
15. [Praktické tipy na konec](#)